

Brüssel, 14. september 2023
(OR. en)

12943/23

LIMITE

COSI 149
JAIEX 54
CORDROGUE 83
CT 142
COPS 443
CRIMORG 116
IXIM 173
ENFOPOL 385
ENFOCUSTOM 100
CYBER 213
JAI 1149

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Kavand: Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) tegevuse kohta ajavahemikul 2022. aasta jaanuarist kuni 2023. aasta juunini

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 71 ning sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) moodustamist käsitleva nõukogu otsuse 2010/131/EL artikli 6 lõikele 2 teavitab nõukogu selle alalise komitee tegevusest Euroopa Parlamenti ja liikmesriikide parlamente.

Delegatsioonidele edastatakse lisas järgmise dokumendi kavand: Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne COSI tegevuse kohta ajavahemikul 2022. aasta jaanuarist kuni 2023. aasta juunini.

Delegatsioonidel palutakse saata oma kirjalikud märkused aruande kavandi kohta 22. septembriks 2023 aadressil cosi.UF2023ES@reper.maec.es (koopia aadressil cosi@consilium.europa.eu).

Eesistujariigil on kavas paluda COSI-l see dokument komitee koosolekul 5. oktoobril 2023 heaks kiita.

Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) tegevuse kohta ajavahemikul 2022. aasta jaanuarist kuni 2023. aasta juunini (kavand)

Sisukord

1. KOKKUVÕTE

**2. VENEMAA UKRAINA-VASTASE AGRESSIOONISÕJA MÕJUD
SISEJULGEOLEKULE**

1. Kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) kasutuselevõtt
2. Ohupilt
3. Ukrainaga peetav sisejulgeolekudialoog
4. Sanktsioonide rakendamine

3. TEHNOLOOGILISED SUUNDUMUSED

1. Kõrgetasemeline eksperdirühm, mis käsitleb andmete juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil
2. ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus
3. Digitaalvaldkonna õigusaktid

4. RASKE JA ORGANISEERITUD KURITEGEVUSE VASTANE VÕITLUS

1. Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT)
2. Ebaseaduslik uimastikaubandus
3. Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega
4. Rändega seotud sisejulgeolekumured

5. TERRORISMIVASTANE VÕITLUS

1. Terrorismivastase võitluse valdkonna ohuhinnangud
2. Terroristidest välisvõitlejad ja Schengeni infosüsteem
3. Radikaliseerumisvastane võitlus

6. SISE- JA VÄLISJULGEOLEKU VAHELISE SEOSE TUGEVDAMINE

1. JSK ja ÜJKP koostöö süvendamine
2. Koostöö kolmandate riikidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

7. JUSTIITS- JA SISEKÜSIMUSTE ASUTUSED

1. Justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustik
2. Justiits- ja siseküsimuste asutuste individuaalsed tegevused

1. KOKKUVÕTE

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 71 kohane sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee (COSI) moodustati nõukogus 2010. aastal¹ eesmärgiga hõlbustada, edendada ja tugevdada sisejulgeoleku valdkonnas pädevate liikmesriikide asutuste operatiivtegevuse koordineerimist. COSI jätkas eesistujariikide kolmiku (Tšehhi Vabariik, Prantsusmaa ja Rootsi) ajal oma ülesannete täitmist järelevalve-, nõuande- ja otsustusorganina, kuhu kuuluvad kõrged esindajad ja eksperdid kõigist ELi liikmesriikidest, komisjonist ja vajaduse korral Euroopa välisteenistusest ning asjaomastest justiits- ja siseküsimumuste asutustest, luues niiviisi sünergiat politsei, tolli, piirivalve, õigusasutuste ja muude asjaomaste osalejate tegevuse vahel. COSI täidab strateegilise ja operatiivtasandi kokkupuutepunktis olulist rolli strateegiliste soovitude ja operatiivtegevuse sidususe tagajana, aidates sellega kaasa ELi julgeolekuliidu strateegia² rakendamisele. COSI on teiste nõukogu struktuuride tööd arvesse võttes valmistanud justiits- ja siseküsimumuste nõukogus ette sisejulgeoleku küsimuste arutelusid. COSI ametlikud koosolekud toimuvad reeglina kaks korda poolaasta jooksul ja mitteametlikud kohtumised korra poolaasta jooksul. On loodud COSI toetusrühm, kes valmistab COSI jaoks arutelusid ette ja hõlbustab selle tööd tehnilisel tasandil.

¹ 16515/09.

² 10010/20.

Aruandeperioodil, mis vältas 2022. aasta jaanuarist kuni 2023. aasta juunini, käsitles COSI esmajärjekorras Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõju sisejulgeolekule. Jätkus tehnoloogilisi suundumusi käsitlev töö, sealhulgas ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse kaudu, kulmineerudes kõrgetasemelise töörühma loomisega, mis käsitleb andmete juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil. Raske ja organiseeritud kuritegevuse valdkonnas alustati COSI strateegilisel juhtimisel kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) uut tsüklit (2022–2025), mille jooksul tehakse 15 operatiivtegevuskava toel tööd kümne ELi kuritegevusevastase võitluse prioriteediga. Erilist tähelepanu pööras COSI aruandeperioodil ebaseadusliku uimastikaubanduse vastasele võitlusele. COSI jätkas terrorismiga seotud arengute jälgimist, esitades muutuvat ohupilti aluseks võttes korrapäraselt soovitusi ning juhtides erilist tähelepanu radikaliseerumise küsimusele. Veel üks oluline töövaldkond on olnud sise- ja välisjulgeoleku vaheline seos, mida käsitleti muu hulgas poliitika- ja julgeolekukomiteega toimunud ühistel koosolekutel, hõlmates arutelusid uue ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tsiviiltegevust käsitleva kokkuleppe ning Moldovas läbiviidava tsiviilmissiooni üle. Lisaks jälgis COSI justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste ja nende võrgustiku tegevust, aidates luua koostoiimet ja tagada nende töö järjepidevuse.

2. VENEMAA UKRAINA-VASTASE AGRESSIOONISÕJA MÕJUD

SISEJULGEOLEKULE

Kolme eesistujariigi eesistumise ajal on COSI-le kõige enam muret valmistanud Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda, kuna see võib tekitada liidu jaoks uusi ja süvendada juba olemasolevaid sisejulgeolekuohtusid.

2.1 Kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) kasutuselevõtt

2022. aasta märtsis tehti liikmesriikidele ettepanek võtta sõjast tulenevate ohtudega võitlemisel tehtava operatiivkoostöö hõlbustamiseks kasutusele EMPACT. Eesistujariigi Prantsusmaa ja Euroopa Komisjoni ettepanekut toetati nõukogu 28. märtsi erakorralisel istungil, kus võeti kasutusele nn kiirmenetlus, et vajaduse korral kohandada olemasolevaid EMPACTi operatiivtegevuskavasid, parandada olukorra ülevaadet ning jälgida muutuvat olukorda ja sellega seotud operatiivseid meetmeid. Operatiivtegevuskavade juhtide esitatud ja COSI poolt heaks kiidetud muudatused hõlmasid uute operatiivmeetmete loomist, mis on seotud inimkaubanduse, suure riskiga kuritegelike võrgustike, sünteetiliste uimastite ja kuritegevuse rahastamise, rahapesu ja vara tagasivõitmisega.

2.2 Ohupilt

Sõja ajal on COSI saanud pidevalt ajakohastatud teavet muutuva ohupildi kohta. 2022. aasta aprillis kirjeldasid Europol ja Frontex oma pädevusvaldkonna piires peamisi sõjast tulenevaid julgeolekuohte, samal ajal kui eesistujariik Prantsusmaa esitas täiendava sõjaolukorras esilekerkivate kuritegevusega seotud ohtude üldise hinnangu, käsitledes muu hulgas ka inimkaubandust, kultuuriväärtustega kauplemist, ebaseaduslikku tulirelvakaubandust, küberohte ja desinformatsiooni levitamist, kuritegelike võrgustike taasaktiveerimist, vägivaldsete ekstremistidest välisvõitlejate kohalolekut konflikti mõlemal poolel ja ohte ELi välispiiridel. Liikmesriike on kutsutud üles kogu asjakohast teavet jagama, et võimaldada justiits- ja siseküsimumustega tegelevatel asutustel, sealhulgas Europolil, Eurojustil ja Frontexil, olukorda nõuetekohaselt jälgida ja hinnata.

Oma 2022. aasta septembri koosolekul võttis COSI teadmiseks justiits- ja siseküsimumste asutuste võrgustiku ühisdokumendi nende asutuste panuse kohta ELi solidaarsusesse Ukrainaga³. 2023. aasta mais võttis komitee teadmiseks Europoli hindamisaruande, milles märgiti küberrünnete ja rahapesu sagenemist sõja tagajärjel. Liikmesriigid väljendavad jätkuvalt muret potentsiaalse keskpikas ja pikas perspektiivis toimuda võiva tulirelvade salakaubaveo pärast. Seetõttu on COSI jaoks jätkuvalt prioriteediks operatiivtegevuse muutuste ja võimalike tulevaste riskide jälgimine.

2.3 Ukrainaga peetav sisejulgeolekudialoog

2022. aasta juulis toimunud mitteametlikul siseministrite kohtumisel rõhutati vajadust pidada operatiivkoostöö tõhustamise eesmärgil struktureeritud dialoogi Ukraina ametiasutustega. Selle vajadust kinnitati COSI mitteametlikul kohtumisel, mis toimus 2022. aasta juulis, Tšehhi eesistumise ajal. Ukrainaga tehtava koostöö prioriteetsete valdkondadena määratleti tulirelvade kontrollisüsteemi toimimine, üldise elutähtsa taristu kaitsesüsteemi loomine ja piirijulgeolekuga seotud teabevahetus.

2022. aasta novembris, pärast kohtumist Ukraina siseministeeriumiga, andsid ELi terrorismivastase võitluse koordinaator, komisjon, Euroopa välisteenistus, Europol ja Frontex COSI-le ülevaate Ukrainaga peetava sisejulgeolekudialoogi viimastest suundumustest. Liikmesriigid kiitsid heaks Ukrainaga struktureeritud dialoogi pidamise põhialused ja eesistujariigi koostatud üksikasjaliku meetmete tabeli sõja mõju kohta sisejulgeolekule, pidades seda praktiliseks vahendiks, millega saab hõlbustada järelmeetmete võtmist seoses töösuundadega. Seda tabelit ajakohastati COSI 2023. aasta mai koosolekuks.

2023. aasta veebruaris sai COSI ajakohastatud teavet võimaliku terrorismiohu kohta. See teave keskendus välismaiste vabatahtlike tagasipöördumisest tulenevatele võimalikele riskidele.

2023. aasta mais võttis COSI teadmiseks edusammud, sealhulgas komisjoni ja Euroopa välisteenistuse ühistöös koostatud loetelu meetmetest, mille eesmärk on võidelda tulirelvade ning muude väike- ja kergrelvade kõrvaesuunamise vastu seoses Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga. Kõnealuste meetmete hulka kuulub ka Europoli korrapärane teavitamine Ukrainas kaotatud ja varastatud tulirelvadest. Lisaks on Europol saanud juurdepääsu Interpoli andmebaasile iArms, mis on suur samm edasi.

COSI jälgib pidevalt Ukrainaga peetava sisejulgeolekualase dialoogi käiku ja erimeetmete rakendamisel tehtud edusamme.

³ 8065/23, 11905/1/22.

2.4 Sanktsioonide rakendamine

COSI on Tšehhi eesistumise ajal juhtinud tähelepanu Venemaa ja Valgevene potentsiaalsele sanktsioonidest kõrvalehoidmisele ja vajadusele kehtestada tõhusad karistused. Muret valmistas see, et sanktsioone võidakse liikmesriikides jõustada erinevalt, võttes arvesse riiklike ametiasutuste erinevat pädevust ja sanktsioonide ebaühtlase tõlgendamise ohtu. COSI tervitas komisjoni ettepanekut lisada piiravate meetmete rikkumine ELi toimimise lepingu artiklis 83 sätestatud kuriteoliikide hulka⁴.

COSI väljendas heameelt Europoli panuse üle operatsiooni OSCAR (EMPACTi kogukonna toetusel operatiivmeetme kaudu, mida pakub operatiivtegevuskava „Kriminaaltulu teenimine, rahapesu ja kuritegeliku vara tagasivõitmine“), millega toetatakse finantsuurimisi, mida viivad läbi liikmesriigid kuritegeliku vara suhtes, mis kuulub füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Samuti arutas COSI, kuidas saaks Europol aidata kaasa sanktsioonidest kõrvalehoidmise suundumuste ja mustrite uurimisele, sealhulgas info vahetamisele erasektoriga. Liikmesriigid märkisid, et positiivne oleks ELi tasandil kaardistada sanktsioonide jõustamisega seotud eri algatused/foorumid/koosolekud, sealhulgas pädevate õiguskaitse- ja õigusasutuste koostöövõrgustiku loomine.

⁴ 9641/22.

3. TEHNOLOOGILISED SUUNDUMUSED

Valdkonnaülese teemana on COSI päevakorras sisejulgeolekuga seotud probleemid maailmas, mida iseloomustab suurenev tehnoloogiline ja digitaalne sõltuvus.

3.1 Andmetele juurdepääs tõhusa õiguskaitse eesmärgil

Asjakohase teabe säilitamine ja sellele juurdepääs, selle analüüsimine ja selle põhjal tegutsemine seadusega ette nähtud volituste piires ja kooskõlas põhiõigustega on õiguskaitsealase töö üks põhielemente. Seda raskendab tehnoloogia arengu ärakasutamine kurjategijate poolt, nagu nähtus EncroChat ja SkyECC vastu läbi viidud operatsioonidest. Ülioluline on tagada kriminaalõigussüsteemide ja õiguskaitseasutuste suutlikkus pääseda andmetele juurde digikeskkonnas, nii nagu neil on see juurdepääs tavakeskkonnas.

Prantsusmaa siseministeerium korraldas Prantsusmaa eesistumise ajal teabe kättesaadavuse teemal ürituse (sarja „Forum des îles“ avaüritus), mis toimus 21. aprillil 2022 Pariisis. Selle sümposiooni eesmärk oli avatud viisil ja kõigi asjaomaste sidusrühmadega (politsei- ja õigusasutused, Euroopa Parlamendi liikmed, kohtunikud, kodanikuühiskond, erasektor jne) käsitleda politsei- ja õigusasutuste juurdepääsu andmetele ühiskonna digiülemineku kontekstis. Sümposioonil juhiti tähelepanu sellele, et ametiasutuste jaoks on sammu pidamine ja internetis tõhusate vastuste andmine keeruline ülesanne, et kõigil sidusrühmadel on kiiresti vaja suuremat õiguskindlust ja raamistikku, mis on kohandatud praegustele ja tulevastele tehnoloogilistele suundumustele, et liikmesriikide tasandil on raske suurandmeid analüüsida ning et nende probleemide tõhusaks lahendamiseks on vaja välja töötada ühine Euroopa politseikultuur. Arutelud näitasid ka, et hoolimata lähenemisviiside erinevustest on dialoog võimalik ning et põhiõiguste kaitse on ühine eesmärk. Osalejad olid ühel meelel, et sidusrühmade vahelise usalduse taastamiseks ja andmetele juurdepääsu küsimuses Euroopa konsensuse saavutamiseks on selline mitteametlik ja avatud arutelu raamistik oluline. Nendele aruteludele tuginedes korraldas eesistujariik Rootsi selles mitteametlikus sarjas järjekorras teise ürituse, mis toimus 27. aprillil 2023 Balstas.

Lisaks algatas eesistujariik Rootsi justiits- ja siseküsimuste ministrite 26. jaanuari 2023. aasta mitteametlikul kohtumisel arutelu probleemide üle, mis on seotud kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil digitaalandmetele juurdepääsuga. Algatuse „Going Dark“ eesmärk on toetada õigusriiki, pöörates tähelepanu kohtuasutuste ja õiguskaitseasutuste üha suurematele raskustele juurdepääsul teabele ja tõenditele (näiteks krüpteeritud sides), tõhustada rahvusvahelist koostööd, et tagada seaduslik juurdepääs tõenditele ka piiriüleste digiteenuste korral, töötada välja selge andmete säilitamise raamistik, kavandada tõhusad vahendid ja meetodid elektroonilise teabe haihtuvusega tegelemiseks ning käsitleda asukohatusest tulenevaid jurisdiktsiooniprobleeme.

2023. aasta jaanuaris toimunud justiits- ja siseküsimuste nõukogu mitteametlikul istungil arutasid ministrid vajadust luua spetsiaalne foorum, mis tegeleks õiguskaitseasutuste üha suurenevate raskustega oma ülesandeid täita, ning tegid COSI-le ülesandeks esitada konkreetseid ettepanekud. Eesistujariik Rootsi koostas ettepaneku luua kõrgetasemeline töörühm, mida juhivad ühiselt eesistujariik ja komisjon, samuti analüüsidokumendi, milles määratakse täpsemalt kindlaks selle töörühma⁵ volitused, et arutada seda COSI 30.–31. märtsi mitteametlikul koosolekul. Pärast seda, kui komisjon tegi ametliku otsuse töörühm luua, toimus 19. juunil 2023 selle kõrgetasemelise töörühma (mis käsitleb andmetele juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil) esimene koosolek. Töörühm peaks oma töö lõpule viima 2024. aasta keskpaigaks.

3.2 ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus

ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus on COSI strateegiliste suuniste alusel tegutsev koostöövõrgustik, mille eesmärk on koordineerida innovatsioonialgatusi justiits- ja siseküsimuste asutuste vahel ning levitada tõhusaid lahendusi, mis toetaksid ELi ja selle liikmesriikide sisejulgeoleku valdkonna osalejate tööd. COSI on keskuse loomisest peale jälginud selle käekäiku, saanud korrapäraselt ajakohastatud teavet keskuse juhtrühma kaaseesistujatelt ning selle tegevusse kaasatud justiits- ja siseküsimustega tegelevatelt asutustelt ning olnud koht, kus liikmesriigid on saanud keskusega seonduvat arutada.

⁵ 8281/23.

2022. aasta septembris tutvustasid keskuse juhtrühma kaaseesistujad 2021. aasta aruannet, rõhutades, mida on saavutatud, pidades silmas COSI prioriteete, nagu pimevõrgu seire, tehisintellekt ja krüpteerimine. Europol tutvustas keskuse 2022. aasta ürituse tulemusi. COSI 2022. aasta novembri koosolekul tutvustati tööruhmale keskuse tehtud ülevaadet ühisest innovatsiooniolukorrast.

2023. aasta veebruaris võttis COSI teadmiseks innovatsioonikeskuse 2022. aasta aruande ja mitmeaastase tegevuskava aastateks 2023–2026 ning kinnitas seatud prioriteedid. Komisjonil paluti esitada lisateavet teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks kättesaadavate ELi rahaliste vahendite kohta. Liikmesriike julgustati viima asjaomased projektid keskuse juhtimise alla. Justiits- ja siseküsimumuste asutustel paluti kaaluda rahaliste vahendite eraldamist keskusele oma eelarve planeerimise tegevustes 2024. aastal ja pärast seda. 2023. aasta mais kiitis COSI heaks keskuse juhtrühma uue koosseisu, millesse kuuluvad üheksa kuud järjest koos komisjoniga rühma juhtivad Hispaania ja Ungari.

COSI on pidevalt rõhutanud, kui oluline on kaasata keskusesse liikmesriike. Liikmesriikide kogemustega töötajate panus on väga oluline, et teha edukalt kindlaks keskuse prioriteedid, tagada selle tegevuse stabiilsem rahastamine ja personaliressursid, seda peamiselt töötajate lähetamise kaudu.

3.3 Digitaalvaldkonna õigusaktid

Kuna digipoliitikal on mitmes sektoris üha suurem kaal ja kuna see võib mõjutada sisejulgeoleku valdkonda, pakub COSI-le huvi mitme sellise horisontaalse digitaalvaldkonna õigusaktiga tehtava töö hetkeseis, mille üle peetakse läbirääkimisi justiits- ja siseküsimumuste sektoris ning väljaspool seda.

Eesistujariik Tšehhi korraldas 2022. aasta juulis toimunud COSI mitteametlikul kohtumisel töösessiooni, mis käsitles laste seksuaalset väärkohtlemist ja peibutamist kujutava uue ja juba tuntud materjali avastamist krüpteerimata ja krüpteeritud sides. Liikmesriigid rõhutasid laste seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse tähtsust ning veebikeskkonna ja veebivälise keskkonna omavahelist seotust.

COSI koosolekul, mis toimus 2022. aasta novembris, esitas eesistujariik Tšehhi digitaalvaldkonna õigusaktide menetlemise seisust üksikasjaliku ülevaate. Eesistujariik teavitas delegatsioone ka terrorismivastase võitluse veebimõõdet käsitleva eesistujariigi konverentsi (Praha, 15.–16. september 2022) tulemustest ning sellest, et nõukogule esitatakse heakskiitmiseks järelduste eelnõu Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 tegevuskava kohta⁶.

Rootsi eesistumise ajal jätkus COSI korrapärane teavitamine digitaalvaldkonna õigusaktide menetlemise seisust. COSI 2023. aasta veebruari koosolekul rõhutas eesistujariik, et liikmesriikidel tuleb ühtlustada oma ühiseid seisukohti sisejulgeoleku küsimustes teistes nõukogu ettevalmistavates organites, näiteks tuleks justiits- ja siseküsimustega tegelevate kogukondade hääli teha kuuldavaks telekommunikatsiooni ja infoühiskonna töörühmas peetavates tehisintellektimääruse aruteludes, ning toonitas, kui oluline on sisejulgeoleku küsimust puudutavate seisukohtade parem integreerimine üldisesse õigusraamistikku.

Arutelud jätkusid 2023. aasta mais toimunud COSI kohtumisel, kus Europol tegi ettekande tehisintellekti kohta õiguskaitse seisukohast, milles keskenduti tehisintellekti vahendeid puudutava koolitamise ning nende vahendite väljatöötamise ja valideerimise katsetuskeskkonna loomisele, ChatGPT ja muude suurte keelemudelite kasutamisega seotud riskidele ja võimalustele⁷ ning sellele, kuidas luua aruandluspõhimõtete kogum tehisintellekti kasutamiseks (AP4AI raamistik)⁸. Liikmesriigid toetasid sellise katsetuskeskkonna loomist, osutades samas vajadusele ühise strateegilise lähenemisviisi järele selles valdkonnas.

⁶ 7152/23.

⁷ 8535/23.

⁸ <https://www.ap4ai.eu>

4. RASKE JA ORGANISEERITUD KURITEGEVUSE VASTANE VÕITLUS

4.1 Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT)

Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT) tegeleb kõige olulisemate ohtudega, mida põhjustavad ELile organiseeritud ja raske kuritegevus. EMPACT tugevdab riiklike ametiasutuste, ELi institutsioonide ja organite ning rahvusvaheliste partnerite strateegilist ja operatiivkoostööd. EMPACT on teabepõhine valdkondadevaheline vahend. Selle tegevus toimub nelja-aastaste tsüklitena, milles keskendutakse ELi ühistele kuritegevusvastase võitluse prioriteetidele. EMPACT töötab välja 15 operatiivtegevuskava, mis on kooskõlas kümne ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteediga (suure riskiga kuritegelikud võrgustikud, küberründed, inimkaubandus, laste seksuaalne ärakasutamine, rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine, ebaseaduslik uimastikaubandus, pettused, majandus- ja finantskuriteod, organiseeritud varavastane kuritegevus, keskkonnakuriteod ja tulirelvakaubandus) ning rakendab ja jälgib neid. Need operatiivtegevuskavad on koostatud vastavalt eelnevalt kindlaks määratud ühistele horisontaalsetele strateegilistele eesmärkidele.

2022. aastal tähistati eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel COSI töölõunaga EMPACTi 10. aastapäeva. Liikmesriigid andsid EMPACTile positiivse hinnangu, nimetades seda tõhusaks ja tulemuslikuks organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevuse vastu võitlemise vahendiks. Nad kiitsid selle paindlikkust ja kutsusid üles tegema täiendavaid jõupingutusi selle meetodite lihtsustamiseks. Prantsusmaa EMPACTi koordineerimisrühm korraldas seminari, et saavutada ühiste horisontaalsete strateegiliste eesmärkide parem integreerimine EMPACTi operatiivtegevuskavadesse. Euroopa Komisjon suurendas samuti oma rolli EMPACTi toetamisel. Ta teeb seda eelkõige asjaomaste ELi strateegiate, tegevuskavade või tegevuskavade väljatöötamise jätkamise ning Sisejulgeolekufondi kaudu antava rahalise toetuse suurendamise kaudu.

Tšehhi eesistumise ajal vaadati läbi EMPACTi aruandlusmehhanism, et vähendada aruandlusega seotud halduskoormust, ühtlustada andmete kogumist, võtta arvesse peamisi tulemusi ja kajastada hiljutisi arenguid, nagu ühiste horisontaalsete strateegiliste eesmärkide koordinaatorite süsteemi kasutuselevõtt. Samuti vaadati läbi mehhanism operatiivtegevuskavade jagamiseks asjaomaste kolmandate riikide ja osapooltega, et kajastada partnerite kasvavat huvi EMPACTis osalemise vastu.

9. märtsil 2023 vaadati läbi nõukogu järeldused organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli püsiva jätkamise kohta: EMPACT 2022+⁹ ning nõukogu järeldused, millega määratakse kindlaks ELi prioriteedid võitluseks raske ja organiseeritud kuritegevusega EMPACTi raames aastateks 2022–2025¹⁰, eesmärgiga arutada võimalust lisada uusi operatiivmeetmeid ja muuta olemasolevaid meetmeid tekkivate olukordade/ohtude (nt sõda Ukrainas, COVID-19) korral ning samuti seda, kas lubada koostada kaheaastaseid operatiivtegevuskavasid.

Eesistujariik Rootsi vaatas läbi EMPACTi volitused, et võtta arvesse hiljuti EMPACTiga seoses tehtud muudatusi, nagu kaheaastaste operatiivtegevuskavade kehtestamine alates 2024. aastast, ühine teabevahetuse strateegia ning võimalus kohandada operatiivtegevuskavasid hädaolukorras ja ohu korral, ning selgitada terminoloogiat ning eri osalejate rolli ja vastutust¹¹.

COSI 2023. aasta mai koosolekul viitas eesistujariik Rootsi COSI EMPACTi 2022. aasta operatiivtegevuskavade tulemustele¹².

4.2 Ebaseaduslik uimastikaubandus

Uimastikaubandusel on tõsised tagajärjed Euroopa Liidu sisejulgeolekule ja kodanike tervisele ning kuritegelikud rühmitused on loonud kogu Euroopas piiriüleseid struktuure, kasutades ebaseaduslike uimastite transportimiseks ja turustamiseks ning muud liiki kuritegevuse õhutamiseks ära meretransporti ja uuenduslikke tehnilisi lahendusi. Eesistujariikide kolmik seadis ebaseadusliku uimastikaubanduse vastase võitluse oma prioriteediks ning korraldas sel teemal temaatilisi arutelusid.

COSI toetusrühma ja COSI 2022. aasta jaanuari ja veebruari koosolekutel keskenduti aruteludes ebaseadusliku uimastikaubanduse hetkeseisule Euroopas. Komisjon ning justiits- ja siseküsimuste asutused tõstsid oma ettekannetes esile ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse raames käimas olevat pimevõrgu seire projekti ja selliseid asjakohaseid operatsioone nagu EncroChat.

Liikmesriigid väljendasid muret nähtuse pärast, mida võib nimetada uimastite „uberistumiseks“, ja vajadust tegeleda sellega seoses krüptorahaga, rõhutades korduvaid teemasid, mis on seotud õiguskaitsega digikeskkonnas.

⁹ 7100/23.

¹⁰ 7101/23.

¹¹ 8975/23.

¹² https://www.consilium.europa.eu/media/65450/2023_225_empact-factsheets-2022_web-final.pdf

2022. aasta märtsis näitasid ministrid üles valmisolekut tugevdada dialoogi kolmandate riikide ja piirkondlike struktuuridega (ELi liikmesriikide ja Lääne-Balkani vahel, ELi ja Ladina-Ameerika vahel jne), eelkõige toetades Ladina-Ameerika sisejulgeoleku komitee (CLASI) ning selle juurde kuuluva spetsiaalse, ebaseadusliku uimastikaubanduse vastasele võitlusele pühendatud uimastivastase töökonna loomist.

Sellele tuginedes arutasid delegatsioonid 2022. aasta aprillis täiendavalt ebaseadusliku uimastikaubanduse vastast võitlust. Frontex tegi ettekande mereseire ja laevade liikumistee kindlakstegemise kohta võitluses ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu. Eesistujariik Prantsusmaa arutas seost uimastikaubanduse ja selle finantskomponendi vahel, tehes ettepaneku luua ühine andmebaas, mis sisaldaks kuritegevuseks kasutatavate pangakontode rahvusvahelisi pangakontonumbreid (IBAN).

COSI mitteametlikul kohtumisel Prantsusmaal osalesid liikmesriigid interaktiivsel tegevusarutelul, mis käsitles Prantsusmaa eesistumise ajal välja töötatud nelja peamist ebaseadusliku uimastikaubanduse tõkestamise töösuunda, mis puudutavad mereteid pidi toimuvat salakaubavedu, ebaseaduslikku internetikaubandust, kuritegeliku vara arestimist ja konfiskeerimist ning rahvusvahelist koostööd. Võttes arvesse ELi narkostrategiat (2021–2025)¹³ ja tegevuskava aastateks 2021–2025, koostati 2022. aasta mais uimastikaubanduse vastu võitlemise tegevuskava, mis sisaldab tabelit Prantsusmaa eesistumise ajal kindlaks määratud tulemuste/operatiivmeetmetega.

Arutelud ebaseadusliku uimastikaubanduse teemal jätkusid Tšehhi eesistumise ajal. COSI 2022. aasta septembri koosolekul tutvustas horisontaalse narkootikumide töörühma esimees eesistujariigi prioriteete, keskendudes tõendipõhisele ja inimõiguspõhisele lähenemisviisile ning tervise- ja ennetusaspektidele. COSI arutas kahte küsimust: virtuaalkeskkonna kaudu ja postipakkide abil toimuv salakaubavedu, samuti metamfetamiiniga seotud uued suundumused Euroopas.

2023. aasta mais võttis eesistujariik Rootsi päevakorda uimastite ja nende lähteainete ebaseadusliku hulgikaubanduse avastamise ELi sisenemise ja sealt väljumise kohtades¹⁴. Arutelude keskpunktis olid vajadus keskendada jõupingutused nii suurtele kui ka väikestele sadamatele, kuritegelike võrgustike kohalolu sadamates ja vajadus kontrollida sadamatöötajaid, kasvav oht, mida kujutab endast ebaseaduslikult omastatud tunnusnumbri kasutamisega seotud pettus, ning vajadus tugevdada avaliku ja erasektori ning sadamaettevõtjate partnerlust. Sellel koosolekul avaldas COSI heameelt Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) volituste ajakohastamise üle ja seejärel toimunud Euroopa Liidu Uimastiameti (EUDA) asutamise üle.

¹³ 14178/20.

¹⁴ 8873/23.

4.3 Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega

Kultuuriväärtustega kauplemine lisati COSI tegevuskavasse, selleks et suurendada teadlikkust kultuuripärandi organiseeritud rüüstamisest, sellega ebaseaduslikust kauplemisest, selle müügist ja hävitamisest relvakonfliktide tõttu ning et toetada komisjoni käimasolevat tööd. COSI toetusrühm arutas seda teemat 2022. aasta jaanuaris ja liikmesriigid aitasid komisjonil valmistada ette ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise tõkestamise ELi tegevuskava¹⁵, mis avaldati 2022. aasta detsembris. Järelmeetmena esitles Prantsusmaa kriminaalpolitsei büroo (Office Central de lutte contre le trafic des biens culturels, OCBC) 2022. aasta mais oma kultuuriväärtuste registrit ja Madalmaad tutvustasid oma digiregistrit. COSI väljendas laialdast toetust ELi CULTNETi võrgustiku suutlikkuse suurendamisele, luues alalise kontaktpunkti / korrespondendikoha, et toetada võrgustiku juhtimist ja selle koostoimet teiste üksustega.

Kultuuriväärtustega kauplemise vastase võitlusega tegelemise vajalikkuse tõi veelgi rohkem esile Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu. Prantsusmaa eesistumise ajal toimunud COSI mitteametlikul koosolekul arutati, kas Ukraina kultuuriväärtusi võib tabada enneolematu hävitamine ja salakaubana müümine. Kohtumisel rõhutati võimalikke erakorralisi meetmeid, mida liit võiks selle vältimiseks võtta, sealhulgas toetades nn hädaolukorra punast nimekirja (mille koostab Rahvusvaheline Muuseumide Nõukogu koostöös Ukraina valitsusega), ning kaaluti ka erikorralduse lisamist Venemaa suhtes kehtestatud sanktsioonide loetellu. Sellega seoses arutati kultuuriväärtustega kauplemise vastase ELi tegevuskava, CULTNETi võrgustiku ja EMPACTi raames võetavate tõhustatud operatiivmeetmete võimalikku rolli.

Tšehhi eesistumise ajal tutvustas Itaalia korrakaitseasutuse Carabinieri juurde loodud kultuuripärandi kaitse üksus oma kultuuriväärtustega kaubitsemise andmebaasi (Leonardo andmebaas). Rootsi eesistumise ajal võeti 2023. aasta juunis vastu nõukogu järeldused ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastase võitluse kohta,¹⁶ võttes aluseks komisjoni poolt 2022. aasta detsembris vastu võetud „Ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise tõkestamise ELi tegevuskava“.

¹⁵ 16107/22.

¹⁶ 10249/23.

4.4 Rändega seotud sisejulgeolekumured

2022. aasta märtsis korraldas eesistujariik Prantsusmaa rände välismõõtmte teemal seminari, mis kajastas COSI 2021. aasta novembri koosolekul toimunud esialgseid arutelusid rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise digimõõtmte üle. 2022. aasta mais vahetasid delegatsioonid arvamusi rändajate ebaseaduslikule üle piiri toimetamisele reageerimiseks võetavate operatiivmeetmete jälgimise üle.

Tšehhi eesistumise ajal toetas COSI tõhusamat reageerimist rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise sagenemisele, nagu 2022. aastal toimus. COSI märkis, et rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase võitluse põhielemendid on jätkuvalt olukorrast tervikliku ülevaate omamine ja tõhustatud teabevahetus asjaomaste osalejatega liidus ja väljaspool seda, võitlus rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamisega seotud mitmesuguse kriminaalse tegevuse ja selle digitaalse mõõtmte vastu ning rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise võrgustike üha vägivaldsema olemuse käsitlemine. Selle arutelu tulemused esitati nõukogule 2022. aasta detsembris.

2022. aasta septembris arutas COSI, keda toetas varjupaiga ja rände välisaspektide töörühm, terviklikult Siiditeega seotud rändeprobleeme ja sisejulgeolekuprobleeme. Liikmesriigid rõhutasid, et rändeolukord on muutumas ja et väga oluline on saada hea ülevaade üldisest olukorrast. Selleks tuleb keskenduda inimkaubanduse võrgustikele, mis võivad sellel rändeteel rändevooge ära kasutada. Liikmesriigid rõhutasid, et rände ja/või asjaomaste julgeolekuohtude ärahoidmise tervikkäsitus eeldab mitte ainult sisemist, vaid ka välist perspektiivi ja toimivaid suhteid rändeteel asuvate riikidega. Samuti tõid nad esile probleemid, millega tuleb kokku puutuda konkreetsetel rändeteedel, eelkõige seal, kus seistakse silmitsi Afganistanist ja Lääne-Balkanilt lähtuva rändega.

5. TERRORISMIVASTANE VÕITLUS

Eesistujariikide kolmiku juhtimisel jätkas COSI terrorismivastase võitluse prioriteedina käsitlemist ning andis strateegilisi suuniseid operatiivkoostööks, et aidata ELi tasandil terrorismi ennetada ja selle vastu võidelda.

5.1 Terrorismivastase võitluse valdkonna ohuhinnangud

Igal poolaastal kiidab COSI heaks korrapäraselt ajakohastatud ELi terrorismivastase võitluse valdkonna ohuhinnangust tulenevad soovitusel, tuginedes Europoli ja EU IntCeni olukorranalüüsile. 2023. aasta mais COSI heakskiidetud soovitusel kajastavad varasemaid järeldusi, mille kohaselt jääb ohutase ELis samaks, kuid milles rõhutatakse samal ajal vajadust tegeleda vägivaldse äärmusluse ja terrorismiga nende kõigis vormides, võttes arvesse ühiskonna järjest suuremat polariseerumist. Soovitusel hõlmavad ka Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja võimalikke keskmise ja pika perspektiivi ohte ning vägivaldse paremäärmusluse järjest kasvavat ohtu.

Seoses vägivaldse paremäärmuslusega võttis COSI oma 2023. aasta mai koosolekul teadmiseks terrorismi tööühma tehtud ülevaate ja kiitis heaks töösuundade ajakohastamise, et suunata jätkuvaid pingutusi selle ohuga võitlemiseks.

5.2 Terroristidest välisvõitlejad ja Schengeni infosüsteem (SIS)

SIS on õiguskaitseasutustele kättesaadav suurim Euroopa julgeoleku ja piirihalduse alane teabevahetussüsteem. Eelmise eesistujariikide kolmiku raames kiideti heaks menetlus, mis võimaldab hinnata ja tõenäoliselt sellesse süsteemi sisestada kolmandatelt isikutelt või liikmesriikidelt saadud teavet kolmandate riikide kodanike kohta, kelle puhul kahtlustatakse, et nad võivad olla džihaditerroristid (terroristidest välisvõitlejad). Kõnealune kooskõlastatud lähenemisviis vaadati praktiliste kogemuste taustal kaks aastat hiljem läbi, et viia see kooskõlla muudetud Europoli määruse ja muudetud SISi määrusega politseikoostöö kohta. Tuginedes terrorismi tööühmas tehtud tööle, kiitis COSI 2023. aasta veebruaris läbivaadatud kooskõlastatud lähenemisviisi heaks.

5.3 Radikaliseerumisvastane võitlus

Pärast Euroopa Ülemkogu 2020. aasta taotlust tugevdada meetmeid radikaliseerumise ennetamiseks ning terrorismi ja vägivaldset äärmuslust toetavate ideoloogiate käsitlemiseks, sai radikaliseerumise vastasest võitlusest Prantsusmaa eesistumise üks põhiprioriteete ning COSIst foorum, mille liikmesriigid said jagada oma kogemusi ja parimaid tavaid selles valdkonnas. Liikmesriigid arutasid riigisiseseid, sealhulgas seadusandlikke meetmeid radikaliseerumise ennetamiseks¹⁷ ning ettevalmistusi terroristliku veebisisu levitamise vastast võitlust käsitleva määruse kohaldamiseks. Välja toodi täiustamist vajavad valdkonnad, sealhulgas vajadus teha rohkem väliuuringuid, et mõista paremini radikaliseerumise ökosüsteeme ning tagada, et usuõpetus ja -koolitus oleks kooskõlas põhiõiguste ja Euroopa väärtustega. Samuti juhiti tähelepanu raskustele vägivaldsete paremäärmuslaste ja piiripealse sisu tuvastamisel. Arutleti mitme liikmesriikidele kättesaadava vahendi ja algatuse, sealhulgas praegu komisjoni poolt loodava ELi teadmuskeskuse üle, mille eesmärk on tugevdada ELi poliitikat vägivaldse äärmusluse ja terrorismi viiva radikaliseerumise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks. Liikmesriigid väljendasid ELi teadmuskeskuse loomisele toetust, et loodav keskus hakkaks toetama nende operatiivvajadusi prioriteetide seadmise kaudu.

Radikaliseerumise vastane võitlus oli oluline teema ka Prantsusmaa eesistumise ajal toimunud COSI mitteametlikul kohtumisel, kus liikmesriigid kuulasid kahe radikaliseerumise ohvri tunnistusi ning kus neile tutvustati, kuidas toimub võitlus äärmusliikumiste ökosüsteemide vastu, mis osalevad moslemikogukondade ja vägivaldsete paremäärmuslaste radikaliseerumises.

COSI analüüsis ka terrorismivastase võitluse tegevuskava ja selle elluviimist ning kiitis 2022. aasta mais heaks tõhustatud julgeolekukontrolli lihtsustatud korra isikute suhtes, kes ületavad või on ületanud Afganistanis toimunud sündmuste järel ELi välispiire.

¹⁷ 9997/22

6. SISE- JA VÄLISJULGEOLEKU KOOSTOIME TUGEVDAMINE

Sisejulgeolekuohud on omandanud viimastel aastatel üha suurema riikidevahelise mõõtme. Hübridi- ja küberohud, radikaliseerumine ja terrorism, kuritegelike võrgustike vahendatud ebaseaduslik ränne ja organiseeritud kuritegevus kujutavad endast selge välismõõtmega ohte. Seetõttu on COSI pidanud arutelusid vajaduse üle edendada sise- ja välisjulgeoleku koostoimet tugevdatud dialoogi kaudu selle valdkonna asjaomaste partneritega. Sõja puhkemine ELi välispiiridel ja selle võimalik mõju liidu sisejulgeolekule on teinud selle küsimuse praeguse eesistujariikide kolmiku jaoks taas pakiliseks.

6.1 JSK ja ÜJKP koostöö süvendamine

Tänu oma ühisele julgeoleku- ja kaitsepoliitikale saab Euroopa Liit võtta juhtrolli rahuvalveoperatsioonides, konfliktiennetuses ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamises. 2018. aastal sõlmisid liikmesriigid ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe, milles käsitletakse eelkõige ÜJKP missioonide tsiviilaspekte ja mille eesmärk on politsei, õigusringi ja tsiviilhalduse tugevdamine ebakindlates ja konfliktiolukordades, mis saavutatakse parema koostoime kaudu muude ELi vahenditega, sealhulgas parema koostöö kaudu justiits- ja siseküsimuste valdkonna osalejatega¹⁸. Sise- ja välisjulgeoleku koostoime kahe omavahel seotud, kuid siiski eraldiseisva poole – väljapoole suunatud ÜJKP tsiviiltegevuse ning sissepoole suunatud JSK – vahelise koostöö suurendamine on oluline samm, et võtta liidu sisejulgeoleku suhtes kestlik ja pika perspektiiviga lähenemisviis.

Sellega seoses on tehtud tööd nii COSI kui ka COSI toetusrühma tasandil. 2022. aasta aprillis toimus koostöös COSI toetusrühmaga kaks kriisiohje tsiviilaspektide komitee (CIVCOM) mitteametlikku kohtumist, mille eesmärk oli töötada välja organiseeritud kuritegevusega seotud ÜJKP tsiviilmissioonide minikontseptsioonid. Need minikontseptsioonid on aluseks laiemale ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe kohasele tegevusele julgeolekuprobleemide lahendamiseks. Kohtumisel arutati kultuuripärandiga seotud minikontseptsioone, ebaseadusliku rände, küberturvalisuse ja küberkuritegevusega seotud julgeolemuresid, terrorismivastast võitlust ning radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse ennetamist. COSI toetusrühm koostas hiljem täiendava minikontseptsiooni vastuvõtivate riikide ÜJKP tsiviiltegevuse kaudu toetamise kohta keskkonnakuritegude vastases võitluses ja sisejulgeolekujõudude ökoloogilise jalajälje vähendamisel.

¹⁸ 14305/18

JSK ja ÜJKP alast koostööd tugevdati veelgi 2023. aasta veebruaris, kui Rootsi eesistumise ajal toimus esimest korda pärast 2021. aasta septembrit COSI ning PJK ühine koosolek. Kohtumisel keskenduti vajadusele suurendada JSK ja ÜJKP alast koostööd julgeolekuohtudega tegelemisel, millel on Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja taustal nii sise- kui ka välismõõde. Tehti kindlaks mitu tõhustatud koostöö vahendit, sealhulgas vajadus, et JSK kogukond suurendaks vastavalt oma volitustele, ressurssidele ja operatiivvajadustele oma rolli uues ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppes ning ÜJKP missioonide kavandamisel ja läbivaatamisel. Seejärel kutsuti COSI toetusrühma delegaate osalema kriisiohje tsiviilaspektide komitee aruteludes, millel käsitleti ÜJKP tsiviilmissiooni loomist Moldovas¹⁹ ning uut ÜJKP tsiviiltegevuse kokkulepet, milles lepidi kokku 2023. aasta mais ja millega soovitakse suurendada justiits- ja siseküsimuste asutuste osalejate rolli ÜJKP missioonidel²⁰.

COSI-le antakse korrapäraselt ajakohastatud teavet võimalike valdkondade kohta, kus saab JSK abil ÜJKP missioone toetada, ning nimetatud missioonide töö kohta sisejulgeolekuohtudega võitlemisel. COSI jaoks on olulised muu hulgas sellised missioonid, nagu EUCAP Niger, EUAM Ukraine ja uus EUPM Moldova. ÜJKP missioonid osalevad EMPACTi operatiivtegevuskavades (inimkaubandus, rändajate smugeldamine, suure riskiga kuritegelik võrgustik ja ebaseaduslik tulirelvakaubandus). Võttes arvesse positiivseid kogemusi, taotletakse tõenäoliselt missioonide edasist kaasamist.

6.2 Koostöö kolmandate riikidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

COSI-le antakse ajakohastatud teavet sisejulgeoleku ning justiits- ja siseküsimuste kogukonnaga seotud arengute kohta liiduvälistes riikides ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning sellealaste dialoogide kohta riikide, riikide rühmade ja organisatsioonidega. COSI on võtnud teadmiseks välisriigis tegutsevate Hiina politseijaoskondade kohaloleku mitmes liikmesriigis, 13.–14. veebruaril 2023 Lissabonis toimunud ELi ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika ministrite rahvusvahelise konverentsi järeldused²¹ ning ELi ja Ladina-Ameerika sisejulgeoleku komitee (CLASI) 2022. aasta ühisdeklaratsiooni²².

¹⁹ 10790/23

²⁰ 9588/23

²¹ 7052/23

²² 6762/22

COSI-le on antud korrapäraselt ajakohastatud teavet Euroopa Liidu ja Interpoli kõrgemate ametnike vaheliste kohtumiste (SOMEI) kohta²³. Kohtumistel käsitleti kogu eesistujariikide kolmiku ametiaja vältel muu hulgas selliseid teemasid nagu sõda Ukrainas, tagaotsimisteadete menetlustagatised, laste seksuaalne kuritarvitamine ja ebaseaduslik kultuuriväärtustega kauplemine.

7. JUSTIITS- JA SISEKÜSIMUSTE ASUTUSED

7.1 Justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustik

Igal aastal annavad justiits- ja siseküsimuste asutuste eesistujaks olevad liidu asutused COSI-le ajakohastatud teavet oma eelmise aasta tegevuse kohta ja tutvustavad oma järgmise aasta prioriteete. 2021. aasta tegevusaruande esitas 2022. aastal Frontex. Kuna JSK-asutuste võrgustik tähistas oma kümnnendat aastapäeva, kasutas COSI seda võimalusena hinnata võrgustiku tööd ja esitada soovitusi. 2023. aasta alguses võttis COSI teadmiseks CEPOLi esitatud 2022. aasta aruande ning Euroopa Liidu Varjupaigaameti võrgustiku eesistujariigi 2023. aasta prioriteedid, milleks on muu hulgas digipööre, rohelepe, teabevahetus segarände olukordades, küberturvalisus ning JSK-võrgustiku kommunikatsiooni- ja tutvustustegevus²⁴.

7.2 Justiits- ja siseküsimuste asutuste individuaalsed tegevused

Justiits- ja siseküsimuste asutused teavitasid COSI-t korrapäraselt oma individuaalsest tegevusest. COSI-t teavitati muu hulgas Europoli volituste läbivaatamisest, 5.–6. oktoobril 2022 Eurojustis toimunud ühiste uurimisrühmade võrgustiku kaheksateistkümnenda iga-aastase kohtumise tulemustest²⁵ ning 4.–5. oktoobril 2022 Europolis toimunud Euroopa politseijuhtide kongressi järeldustest. Lisaks võttis COSI teadmiseks CEPOLi ettekanded ELi strateegiliste koolitusvajaduste hindamise (EU-STNA) kohta, mille eesmärk on määrata kindlaks õiguskaitseasutuste strateegilised ja ELi tasandi koolitusprioriteedid aastateks 2022–2025, ning Frontexi ettekanded piirkondlike merendusteabe keskuste toimimise kohta.

²³ 8370/23, 14860/22, 10220/22

²⁴ 5608/23

²⁵ 16201/22